

Eğitim’de Tarikat ve Medrese Gerçeği

1 Milyon Öğrenci Tarikatların Elinde

Prof. Dr. Esergöl Balcı

Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakóltesi

Öğretim Üyesi

İzmir

GİRİŞ

Cumhuriyet döneminde, eğitim alanında yaşanan değişim ve gelişimler Osmanlı eğitimi üzerine inşa edilmiştir. 1965’te 625 sayılı özel öğretim kurumları kanunu ile özel okul ve dersaneler ile özel dersanelerin ve yabancı yüksek okulların açılmasına izin verilmiştir. Ardından 24 Ocak 1980 ekonomik kararları ve 1980 askeri darbesi sonrasında özel okul açılması hızlanmıştır.

Türkiye’de ekonomik sistem, 1980 Askeri Harekâtından sonra, hızla hareketin alt yapısını oluşturduğu küreselleşmeye ve piyasa ekonomisine yöneltilmiştir. Bu süreçten itibaren ekonomik kaynaklardan alınan payın dağılımında büyük farklar ortaya çıkmıştır.

Eğitimin özelleştirilmesi, ekonomik küreselleşmenin dayattığı bir uygulamadır. Küreselleşme ülkelerde piyasa ekonomisini savunmaktadır. Özelleştirme ve piyasalaştırma doğrultusunda anayasa ve yasalarda birtakım değişiklikler yapılmıştır. Anayasamıza kâr amacı gütmeyen vakıfların yüksekokul açabileceği maddesi eklenmiştir. 625 sayılı yasada 12 Eylül yönetiminin 1983 yılında; ANAP’ın 1984, 85, 86, 88 ve 89 yıllarında; AKP’nin 2007 yılında yaptığı değişiklik ve yönetmeliklerde özel eğitim (okullar) lehine değişiklikler yapılmıştır. Yine 1985’te DPT’de 5 yıllık kalkınma planlarında özel okulların teşvik edileceği vurgulanmıştır. Günümüzde, AKP Hükümetinin ekonomik uygulamaları doğrultusunda, fark uçuruma dönüşmüş, ANAP döneminde, vakıf üniversitelerine % 45’ e kadar “devlet yardımı yapılabilir” hükmü, AKP Hükümeti tarafından değiştirilerek, “devlet yardımı yapılır” şekline dönüştürülmüş, böylece, yüzdeler limit kaldırılarak yoksul kesim aleyhine bir adım atılmıştır.

Ailelerin Eğitim Harcaması

Türkiye’de özel okullarda öğrenim gören çocukların sayısının son yıllarda hızla artmasına bağlı olarak, hane halkları tarafından yapılan eğitim harcamaları da artmaktadır. Global Education Monitoring Report (GEM)’a göre, hane halkları tarafından yapılan eğitim harcamaları, toplam eğitim harcamasının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Türkiye’de

eğitime yapılan harcamaların gayri safi yurtiçi hasılaya (GSYH) oranı %6'ya yakınken; hane halkları tarafından yapılan harcamalar çıkarıldığında bu oran %4.8' e gerilemektedir. Burada eğitim harcamalarının %1.2' lik kısmını bizzat aileler karşılamaktadır ki, bu da oldukça büyük bir rakamdır.

Uzmanlar, Türkiye'de bu yıl yenilenen öğretim programlarında üst düzey düşünme becerilerinin kullanılmasını gerektirecek, bilişsel alanın bilme basamağının üstüne çıkan kazanıma ilişkin ifadelerin az olduğunu belirtmektedirler. Bu, yakın gelecekte öğrencilerin temel öğrenme çıktılarının üzerine çıkamayacağını kısaca, bilimsel düşünme ve uygulama düzeyine ulaşamayacağını göstermektedir.

Eğitim Sistemine Güven Yok

Ülkemizde halen, öğretmenlere duyulan güven eğitim sistemine duyulan güvenin üzerindedir. Öğretmen çocuğın öğrenmesinde ve mutlu olmasında en önemli aktörlerden birisidir. GEM raporunda, öğretmenlerin bu sorumluluğın yerine getirebilmeleri için öğretmene duyulan güvene önem atfediliyor. Rapora göre, 21 ülke için yapılan değerlendirmede, genel olarak öğretmenlere duyulan güvenin eğitim sistemine duyulan güvenin üzerinde olduğu vurgulanmaktadır. Türkiye'de, öğretmenlere duyulan güven 10 üzerinden yaklaşık 6.5 iken eğitim sistemine duyulan güven yaklaşık 4.5'ta kalmaktadır. Ancak rapor, öğretmene güven duymakla saygı duymanın aynı anlama gelmediğine dikkat çekiyor.

Bu sonuçlar, nitelikli öğretmen ve onların eğitimini gündeme getirmektedir. Öte yandan öğretmene duyulan güven nedeniyle, dini eğitim veren öğretmene duyulan güven de özellikle yoksul ailelerin çocuklarını bu güven duygusu ile gönderip inanmaları kısaca onların eline önce çocuklarını, ardından tüm aileyi teslim etmeleri sonucunu doğurmaktadır. Bu da sonuçta tekke ve medreselerin toplumun özellikle yoksul kesiminin büyük çoğunluğunu, kolaylıkla etkilemesi noktasına getirecektir.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersinin zorunlu olması Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ni halen ihlal etmektedir. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi tarafsızlık, nesnellik ve çoğulculuk ilkelerini temel alan "dinler hakkında eğitim" yerine belirli bir dinin inanç ve esaslarını ve ibadetlerini benimsetmeyi amaçlayan "din eğitimi" unsurlarını içermektedir. Güncellenen eğitim programlarında da aynı durum söz konusudur. Toplumda Alevi, Sünni, Hristiyan demeden, Sünni İslam bakış açısıyla din ve ahlak anlayışı dayatılmaktadır. Milli, Ahlaki, insani ve kültürel değerler, Türklük ve İslam üzerinden işlenerek; çoğulculuktan uzak, dışlayıcı ve ayrıştırıcı bir tutum sergilenmektedir.

Bugün artık Türkiye'de %10'luk en alt gelir grubunu oluşturan kesim, bütçedeki toplam verginin %21 ini öderken, %10'luk en üst ekonomik gruba sahip olan kesim ise, verginin %20'lik kısmını ödemektedir. Bu sonuç en başta eğitim alanında etkisini göstermektedir.

Bu bağlamda, özel okulların sayısı giderek artmıştır. Sonuçta eğitim sisteminden ortaya çıkan hoşnutsuzluk nedeniyle, ekonomik gücü olanlar çocuklarını özel okula gönderirken, orta ve alt sosyo-ekonomik kesim, çocuklarını devlet okuluna göndermektedir. En alt kesimi oluşturan asgari ücretle açlık sınırında yaşayan kesim ise, çocuklarını imam hatip okulları ile yatılı bölge okulları yerine geçen yatılı medrese ve tarikat okullarına göndermektedirler.

Propaganda

Eđitim, değerlendirmenin bağımsızlığını hedeflerken, propaganda, dűşünmeyen kiři için hazır değerlendirme sunar. Eđitimci ağır işleyen bir gelişme sürecini, propagandacıysa çabuk sonuçları hedef alır. Eđitici insanlara nasıl dűşünüleceęini söyler, propagandacı ise ne dűşüneceklerini; birisi kişisel sorumluluk ve açık bir zihin, diğeri ise kitle etkilerini kullanarak kapalı bir zihin meydana getirmeye uğraşır.

Eğitim bulunulan zaman dilimindeki egemen bilimsel gerçekler ışığında nesneldir; oysa, mahiyeti itibariyle propaganda insanların tutumunu kontrol altına alma teşebbüsüdür ve bu, genellikle akıl dışı (irrasyonel) alandadır.

Sözü edilen bu işlemlerin tümü ile hedeflenen amaç, Türkiye’de cihatçı bir toplum yaratarak, bunu içselleştirmektir. Cihat anlayışı, sürekli program değişikliği ile okullara sokulmuştur. Böylelikle propagandanın ilk hedefi gerçekleşmiş, şimdi ikinci basamak uygulamaya konmuştur. Cihat anlayışı, Ortadoęu toplumlarında silahla din için savaşmayı içermektedir. Eđitimdeki değişmeler de bu amaç için yapılmaktadır. Bu bağlamda tarikatlarla yapılan iř birliği de bunun bir parçasıdır. 2023’e kadar hedef; itaatkâr, sorgulamayan, dűşünmeyen, yaratıcı olmayan, estetik ve sanattan uzak her řeyi kabul eden, şükreden, geleceği bu dünya yerine ahirette arayan nesiller yetiştirmektir.

Tam da bu noktada cihatçı nesil, ahiret için efendisinin her türlü emrini yerine getirecektir. Özünde bu, küresel sermayenin yani yeni dünya düzeninin de hedeflediği bir sonuçtur.

AMAÇ ve YÖNTEM

Bu rapor; Türkiye’deki tarikat yuvalanmasının yürüttüğü her türlü çalışmayı; tarikat okullarını (medreselerini), yurtlarını ve bunların uzantılarını açıklamayı hedeflemektedir.

Bu amaçla hem nicel hem de nitel veriler kullanılarak bir tarama yapılmış ve mevcut durum tüm açıklığı ile ortaya konmuştur. Çalışmanın nicel bölümü için MEB, TÜİK, OECD, eğitim sendikaları ve diğer devlet kurumlarının verileri incelenmiştir. Ayrıca nitel boyutunda İstanbul, Ankara, İzmir, Van, Diyarbakır, Bursa, Sakarya, Düzce, Denizli, Adıyaman, Siirt, şırnak, Mardin, G. Antep, şanlıurfa ve Batman illerinde sahaya inilerek, bireylerle yüz yüze görüşülmüş ve elde edilen nitel veriler bulgu ve yorumlarda sunulurak açıklanmaya ve tartışılmaya çalışılmıştır.

BULGULAR VE YORUMLAR

Anayasanın 42. maddesine göre “kimse eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz”. 1973 tarihli Milli Eğitim Temel Kanunu da “fırsat eşitliği, parasız eğitim öğretim hakkı”nı savunmaktadır. Bu yasaya göre ilk ve orta öğretimin devlet okullarında parasız olması gerekmektedir. Ancak bu böyle değildir. 2547 Sayılı yasada da “Yüksek Öğretimde imkân ve

fırsat eşitliğini sağlayacak önlemler alınacak” dense de bu yeterince uygulanmamaktadır. Vakıf Üniversitelerine genel bütçeden pay ayrılması, genellikle dar gelirlilerden alınan vergilerden oluşan kaynağın varlıklılar yararına kullanılması anlamına gelir. Kamu arsalarının, varsıl aile çocuklarının okuyabileceği vakıf okullarına tahsisi ile yetinmeyen AKP 2003’ te çıkardığı acil eylem planı ile %2.5 olan özel okul payını %10’ a çıkarmayı hedeflemiştir.

Ailesinden uzak yörelerde okula giden öğrenciler için yurt ihtiyacını karşılamazken, bu boşluk özel yurt ve özel yurt adı altındaki cemaatçi yurtlara ve evlere fırsat vermektedir. Öte yandan bazı üniversitelerde “süper dorm” adıyla varsıl aile çocukları için özel yurt açılmaktadır.

12 Eylül yönetimi ile başlayıp AKP Hükümetleri ile hız kazanan bir diğer uygulama MEB’de üst düzey görevlere “eğitimci” olmayan kişilerin getirilmesidir. Bu da eğitsel yanlışlıkları artırmaktadır. Eğitime genel bütçeden yeterli kaynak aktarılmaması, velilerin öğrencilere (çocuklarına) ayırdığı pay miktarını artırmaktadır. 2002’de konsolide bütçe yatırımlarından eğitime ayrılan pay %22.34 iken, bu miktar 2007’de %15.95’e gerilemiştir. Bir Bakışta Eğitim: OECD Göstergeleri 2017 yılı Türkiye raporuna göre, 2014 yılında eğitim harcamaları tüm kamu harcamalarının %12.4’ünü oluşturmuştur. Bu da yoksul ve dar gelirli aile çocuklarının eğitimini güçleştirirken, varsıl aile çocuklarının özel okullara gitmesini kolaylaştırmaktadır.

Eğitim Harcamaları Temel Göstergeleri, 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015 ^(r)	2016
Toplam eğitim harcaması (Milyon TL)	79 059	94 141	106 029	120 305	135 310	160 873
Öğrenci başına eğitim harcaması (TL)	4 103	4 718	5 191	5 778	6 382	7 449
Eğitim harcamasının gayrisafi yurtiçi hasıla içindeki payı (%)	5,7	6,0	5,9	5,9	5,8	6,2
Öğrenci başına eğitim harcaması (\$)	2 445	2 620	2 725	2 636	2 342	2 461
Toplam eğitim harcaması (Milyon \$)	47 112	52 269	55 646	54 889	49 657	53 151

(r) Veri kaynaklarındaki güncelleme ve GSYH revizyonu nedeni ile revize edilmiştir.

(TÜİK, 2017)

Kentlerin merkezi yörelerindeki arsası değerli okulların satılması sonucunda, tarihi geçmişi ve birikimi olan okulların toplumsal kültür belleği yok edilmektedir.

12 Eylül 1980’den itibaren piyasa ekonomisinin dayatmaları ile cemaatçi yurtlar, özel okullar ve dershaneler hızla artmıştır. Ailelerin eğitim harcamalarının artması ile çaresiz kalan dar gelirli ve yoksul kesim çocukları cemaatlerin eline düşmektedir. Bu çocuklar kurtuluşu dinde ve öbür dünyada aramaya başlamaktadır.

Paralı okuyan varsıl kesim ise, kendini ayrıcalıklı olarak görmekte ve diğerlerini küçümsemektedirler. Bunu gittikleri okulun değerleri de vermektedir. Böylelikle toplum teslimiyetçi, bilinçsiz, anamalcı ve inancın gücüyle yaşayan insanlara dönüştürülmektedir.

5 yıllık kalkınma planında yer alan “burs ve yatılılık olanağı gereksinimleri karşılanacaktır” hedefi de bugüne kadar gerçekleşmemiştir.

Eğitim Sektörü

İslamiyet’te bir ruhban sınıfı yoktur. Ancak zaman içerisinde cemaatler ve tarikatlar aracılığıyla kendini din adamı ilan edenler fiili bir ruhban sınıfı oluşturmuşlardır. Bunun iki amaçla yapıldığı görülmektedir: para, toplumsal güç ve buna bağlı olarak siyasi güç elde etmek.

İslamiyet’in özünde olmayan bu ruhban sınıfı, kutsal dini değerleri kullanarak devletin yönetiminde söz sahibi olmaya başlamıştır. Devletin farklı kademelerinde örgütlenen ve AKP iktidarı ile bir çeşit koalisyon içerisinde hareket eden tarikat ve cemaatlerin her biri 15 yıl sonunda birer sermaye grubu haline dönüşmüşlerdir. Bu gruplar geçmişte gelirlerinin önemli bir bölümünü kurban derisi, fitre, zekat ve hac hizmetleri alanında temin ederken, bugün kamu kaynakları tarikatların en büyük gelir kaynağı haline almıştır. Bu anlamda seçilen iki sektör ön plana çıkmaktadır: Sağlık ve eğitim!

Resmi Gazete’nin 4 Ağustos 2017 tarihli mükerrer sayısında yayımlanan tebliğe göre, devlet tarafından özel okul öğrencilerine 2017-2018 öğretim yılı için verilecek öğrenim desteği yeniden belirlenmiştir.

Kapsam dahilinde ilk defa destek alacak 6.000 okul öncesi eğitim kurumu öğrencisine 3.060 TL, 15.000 ilkokul öğrencisine 3.680 TL, 15.000 ortaokul öğrencisine 4.280 TL, 15.000 lise öğrencisine 4.280 TL ve 24.000 temel lise öğrencisine 3.680 TL olmak üzere 75.000 öğrenciye 290.2 milyon lira destek verilmesi öngörülmüyor. Destek öğrenciye değil okullara sağlanmakta ve öğrencinin okul hayatı süresince devam etmektedir.

Yıllığı 30-40 bin lira olan köklü eğitim kurumlarının bu destekten faydalanmadığı görülmektedir. Çünkü aileler devlet desteği dışındaki miktarı ödeyebilecek durumda değildir. Fiyatlarını buna göre ayarlayan, çoğunluğu bir tarikat ya da cemaatle bağlantılı olan okullar bu desteğin önemli bir bölümünü devletten almaktadırlar.

Tarikat Okullarına Hazine Yardımı

MEB, eğitim sendikaları ve diğer devlet kurumlarının verilerine göre bu tür okullara hazineden şimdiye kadar sağlanan para bir milyar (eski parayla bir katrilyon) liraya dayanmıştır.

Türkiye’deki tarikatlar ve bağlı kolları dernek, vakıf ve diğer sivil toplum örgütlerinin şemsiyesi altında faaliyetlerini sürdürmektedirler. Her il ve ilçede kurdukları ayrı tüzel kişiliklerle bu faaliyeti sürdürdükleri için takip edilmeleri de hangi tarikata ait olduklarının tespiti de güçleşmektedir.

Türk eğitim sistemi ve eğitim kurumları cumhuriyet tarihinin en vahim tablosuyla karşı karşıyadır. Tarikat yapılarının devleti ele geçirmesinin en acı sonucu 15 Temmuz 2016 tarihli darbe girişiminde yaşanmıştır. Henüz bu olay sıcaklığını korurken, toplum düzenine yönelik daha büyük tehditlerin her an ortaya çıkmasına neden olacak uygulamalar, eğitim alanında tarikatlar yoluyla artarak sürmektedir.

Türkiye’de bir milyon çocuk tarikatların elinde eğitim görmekte, daha doğrusu beyinleri yıkanarak, aldıkları eğitim ve yönlendirme nedeniyle her türlü istismara açık ve her an kullanılmaya müsait hale getirilmektedirler. Bu çocuklar, yakın gelecekte milli güvenliği tehdit edecek faaliyetlere rahatlıkla sürüklenebilecek bir potansiyel haline dönüşmüşlerdir. Zira tarikat eğitimlerinde Türkiye, “Darülharb” yani “Harp ülkesi, küfür ülkesi, savaş alanı” olarak nitelendirilmektedir.

Tarikatlaşma Oranı

Ülkemizde, 2.6 milyon vatandaşın bir tarikatla organik bağı bulunmaktadır. Tarikat üyesi olan ya da faaliyetlerine sürekli katılan kişi sayısı ise 1.1 milyondur. Sempatizan/destekçi/üye olmasa da toplantılarına en az bir kez katılmış ve yeniden katılabileceğini ifade eden kişi sayısı 1.5 milyon’dur. (Bu sayıya FETÖ’nün legal sayıldığı dönemde terör örgütünün toplantılarına katılanlar dahildir).

Tarikat üyesi olduğunu ifade edenlerin %9’u ılımlı İslam tabirini reddetmektedir. Bunlar, İslam’ın özünün cihat olduğuna inanmaktadırlar. 234 bin tarikat üyesi potansiyel şiddet eğilimli ve teröre yatkın kişilerdir. Bu kesim IŞİD/El Kaide/Hizbullah gibi örgütlerin terör eylemlerini cihad adı altında onaylamaktadırlar.

Hizbullah, IŞİD ve FETÖ benzeri örgütlerin yakın tarihimizde yüzlerce masum vatandaşımızı katlettiği terör olayları ortada dururken, kapalı dini yapılara sağlanan eğitim imtiyazları, yakın gelecekte milli güvenliğimizi tehdit edecek faaliyetler olarak karşımıza çıkacaktır. Üstelik bu yapıların büyük çoğunluğu yabancı ülke ve gruplarla bağlantılıdır. Hatta bu tarikatların bir kısmı karışıklık içindeki komşu ve bölge ülkeleriyle AB Öğrenci Değişim Programı ERASMUS benzeri kanallar oluşturmuş, Türk vatandaşı çocuklar bölge ülkelerindeki medrese ve tarikat okullarına bu kanallar yoluyla gönderilmektedirler. Bu sistem bir çeşit TARİKAT ERASMUS’U olarak adlandırılabilir.

Türkiye’de belli başlı 30 tarikat silsilesi ve bunların 400 kolu bulunmaktadır. Sadece İstanbul’da 445 tekke faaliyetlerini açıktan sürdürmektedir. Çoğunluğu İstanbul, Siirt, Diyarbakır, Mardin, Adıyaman, Batman, Van, Hakkâri, Şırnak, Ağrı, Muş, Bitlis, Gaziantep ve Şanlıurfa olmak üzere 800’ün üzerinde faal medrese bulunmaktadır. Üstelik büyük şehirlerde kaç apartman medresesinin faaliyette olduğu ise tam olarak bilinmemektedir. Çoğunluğu kız çocuklarına yönelik açılan apartman medreselerinde 12-18 kişi kalmaktadır.

İstanbul Tehlikesi

MEB verilerine göre medreselerin yoğunlaştığı iller okulöncesi eğitimde Türkiye ortalamasının altındadır. Çünkü medreselere kaydolma yaşı, bazı bölgelerde 3’e kadar düşmektedir. Çocukların bu yaşta medreselere alınması, ana ve temel eğitimlerinin yani

kişiliklerinin ilk 7 yılda oluştuğu dikkate alındığında, eğitim öğretim açısından son derece anlamlıdır.

Bu illerin arasında İstanbul'un da olması düşündürücüdür! Köy nüfusunun çeşitli nedenlerle kente göç etmesi ve kentlileşememesi, kentte belli bölgeler oluşturarak yaşamaları sonucunda bu durum ortaya çıkmıştır. Ekonomik adaptasyon da bu açıdan belirleyicidir. Kente gelip gettolar şeklinde kendi bölgelerinde hemşerilik yaklaşımı içinde yaşayan ve bu sarmalın ya da kısır döngünün dışına çıkamayan aileler, tarikatların eline düşmektedirler. Bu insanlar kentte tutunamamanın ezikliğini ve ekonomik yetersizliklerinin sıkıntısını “hiç değilse çocuğumuz parasız eğitiliyor” düşüncesiyle azaltmaktadırlar. Bu durum bir yerde çaresizliğin çaresi halini almıştır.

MEB verilerine göre, 2016-2017 eğitim öğretim yılı itibariyle okul öncesi çağıdaki 3-5 yaş grubu çocuklarının %64.48'i, 4-5 yaş grubunun %54.30'u, 5 yaş grubunun ise % 41.21'i okul öncesi eğitim alamamaktadır. Megakent İstanbul'da 3-5 yaş grubundaki çocukların %80'i, 4-5 yaştakilerin %62'si, 5 yaştakilerin ise %51'i okulöncesi eğitim alamamakta olup, bu rakamlar Türkiye ortalamasının çok altındadır. MEB'in bu konudaki yetersizliğini tam da bu noktada tarikat okulları doldurmaktadır.

Okulöncesi eğitimde her üç yaş grubunda da Türkiye ortalamasının altında olan iller İstanbul, K. Maraş, Osmaniye, Yozgat, Gümüşhane, Erzurum, Bayburt, Ağrı, Kars, Iğdır, Bingöl, Van, Muş, Bitlis, Hakkâri, Gaziantep, Adıyaman, Ş. Urfa, Diyarbakır, Mardin, Şırnak ve Siirt'tir.

Türkiye'de 2017-2018 Eğitim Öğretim yılında Kreş ve Anaokulu fiyatları aylık 550 TL'den 3 bin TL'ye kadar değişmektedir. Çoğunluğu tek aylıkla ve asgari ücretle geçinen 6 milyon ailenin bu parayı ödemesi mümkün değildir. Bu ailelerin çocukları medreselere ve tarikat yuvalarına mahkûm edilmektedir.

Medrese Gerçeği

Medreselerde eğitim süresi Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde 6-10 yıl arasında değişmektedir. “Seyda” denilen öğretmenlerin çoğunluğunu, 1980-1994 yılları arasında İran'ın dini merkezi Kum'da ve Irak'ın Akre ve Erbil gibi tarikat merkezi şehirlerinde eğitim almış, Hizbullah örgütü mensupları ya da sempatizanları oluşturmaktadır.

AKP iktidarıyla birlikte şehir merkezlerindeki medreselerin sayısı hızla artmıştır. Bugün Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Hizbullah'a bağlı medreseler çoğunlukla Kuran kursu olarak değil, dernek çatısı altında faaliyetlerini sürdürmektedirler. Kuzey Irak, İran ve Suriye'de medrese eğitimine giden öğrencilerle birlikte tespit edilebilen medrese eğitimi alan çocuk sayısı 10 binin üzerindedir. Medreselerde eğitim dili Kürtçe ve Arapçadır. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu Türkçeyi tam olarak bilmemektedir. Medrese öğrencilerinin tamamı yatılı olarak kalmakta ve her türlü istismara açık durumdadırlar.

IŞİD'e katılan Türk vatandaşlarının çoğunun Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde faaliyet gösteren medreselerde eğitim aldığı mahkeme kayıtlarında yer alan bir gerçektir. Örgüte katılmak için Irak ve Suriye'ye giden bine yakın ailenin tekrar Türkiye'ye döndükleri bu kayıtlarda yer almaktadır.

Medreselerin mali kaynağını yerel aşiretler ile bazı parti örgütlerinin bağışları ve esnaftan dekont karşılığı alınan vergiler oluşturmaktadır. Esnaf ve iş adamları bağışta bulunmadıkları takdirde bölgede barınamayacaklarının bilincindedir. Benzer bir yöntemi terör örgütü kullanmakta, esnaf ve iş adamları ikili bir kısaç altında ekonomik hayatlarını sürdürmeye çalışmaktadırlar.

Ekonomik hayatını sürdüremeyenler, değerinin çok altına satmak zorunda kaldığı mallarından elde ettikleri gelirlerle Ankara, İstanbul, İzmir, Antalya, Bursa, Adana, Mersin gibi büyük şehirlere göçmektedirler. Bu durum bölgede terör örgütü ve tarikat yapılarının tam hakimiyetini doğurmuştur.

Üstelik Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki tarikat ve cemaat yapılarının bir bölümü komşu ülkelerin kontrol ve denetimi altındadır. Bu yapılar, Türkiye'ye karşı her türlü terör faaliyetine açık konumdadırlar. Suriye iç savaşıyla birlikte cihatçı örgütlere mensup/sempati duyan Araplar, Türkiye'nin Suriye sınırındaki illerinde yer alan medrese tarzı eğitim kurumlarında ders vermeye başlamışlardır. Aynı şekilde, sınırdaki şehirlerde BM ve resmi Türk kurumlarından bağımsız olarak yaşamaya başlayan Suriyeli ailelerin çocukları da bu yapılarda öğrenci olarak yer almaktadırlar. Özellikle ailesi savaş sırasında ölmüş küçük yaştaki çocuklar bu medreselere devam etmektedirler.

Suriyeli mültecilerin çocuklarına istedikleri okullara kayıt olma hakkı verilmiştir. Diğer yandan Türk vatandaşlarımızın çocukları adrese dayalı sistemle en yakınlarındaki okullara gitmek durumundadır.

Özel Okul Rantı

MEB verilerine göre, Türkiye'deki özel öğretim kurumu sayısı 10.053'tür. Bu kurumların 1/3'ü mutlaka bir tarikatla bağlantılıdır. (1017 Fetö okulu bu sayıya dahildir). Tarikat okul ve yurtlarındaki öğrenci sayısı 210 bin dolayındadır (üniversiteler hariç). Bu öğrenciler için devletin tarikatlara ödediği para 898 milyon 800 bin Türk Lirası'dır. 4 binin üzerindeki özel yurdun 2 bin 480'i bir tarikatla bağlantılıdır.

Tarikatlara bağlı yurtların kapasitesi 380 bindir. Bu yurtlarda kalan öğrenci sayısı 224 bini bulmaktadır. (Kayıt dışı kalanların sayısı tam olarak tespit edilememektedir). Her yurt (okulların kapalı olduğu dönem dahil) aynı zamanda Kuran kursu ya da medrese eğitimi vermektedir. Resmi kayıtlar dışında gayri resmi olarak faaliyet gösteren okul, yurt, ev, tekke ve medreselerle birlikte bir milyon çocuk tarikatların elindedir.

Ailelerin tarikat okulları, yurtları ve medreselerine mahkûm edilmesinin temel nedeni yoksulluk ve sahipsizliktir. Zira kamu, eğitimden kademe kademe çekilmektedir. 4+4+4 uygulamasının başlatıldığı 2012 yılından bugüne kadar devlete ait 4 bin 22 ilkokul kapatılmıştır. Devlete ait ilköğretim okullarında okuyan öğrenci sayısı bir milyon 3 bin 124 azalmıştır. TÜİK verilerine göre nüfus artış hızı pozitifdir. Buna rağmen devlet okullarının ve bu okullara devam eden öğrenci sayısındaki büyük düşüş, ailelerin tarikatlara mahkûm edildiğinin göstergesidir.

Harp Okulları Tehlikesi

FETÖ TSK'ya şu aşamalardan geçerek sızmayı başarmıştır:

- 1980-2000 yılları; askeri okullara eleman yerleştirme,
- 2000-2008 yılları; yerleşme ve yayılma
- 2008-2014 örgütten olmayanların tasfiyesi

Örgütten olmayanların tasfiyesi 2007'de başlamıştır. Bu süreçte, isimsiz mektup, istifaya zorlama, sosyal medyada itibarsızlaştırma, personel eğilimi, komutan ve amirlerin zaaf ve açıklarının tespiti, toplantı ve önemli görüşmelerde ses ve görüntü kaydı gibi yöntemler kullanıldığı bilinmektedir.

2013'ten itibaren (Aralık) birçok kamu kurumunda örgüte yönelik soruşturma olduğu halde TSK'da bu yapılamamıştır. Soruşturmalar “bilgi-belge yok” ya da “tetkik ediyoruz, gereğini yapıyoruz” gibi ifadelerle geçiştirilmiştir. Üstelik somut bilgilere dayanan ihbar ve şikayetler de işlem görmemiştir. Düzmece soruşturma ve belgelerle FETÖ personeli için soruşturmaya gerek yok kararı çıkarılmıştır.

Dini yapıların eğitim yoluyla devlet içinde kadrolaşmasının en tehlikeli sonuçlarından birinin harp okullarında yaşandığı 15 Temmuz darbe girişimi dolayısıyla açığa çıkmış ve bu kapsamda görülen davaların kayıtlarında yer almıştır.

Harp okullarında okuyan öğrenciler için en köklü geleneklerden biri, üst sınıfların alt sınıfları her zaman ve her yerde denetleme işlevidir. Bunun için, her sınıfta bir cadet ve cadet yardımcısı vardır. Bunların görevi kendi sınıflarındaki öğrencilerin disiplin durumlarını takım ve bölük komutanına bildirmektir. Belli bir disiplin puanının altına düşen öğrenciler otomatik olarak okuldan atılırlar. 2007'den sonra Cadetler özellikle FETÖ'cü öğrencilerden seçilmiştir. Bu sayede Atatürkçü öğrenciler disiplinsizlik bahane edilerek askeri lise ve harp okullarından atılmışlardır. Kılık kıyafetten sergilenecek tavra kadar geniş bir yelpazede, geleceğin subay nosyonunu kazandırma adına yerleşmiş bu gelenek, 2007'den itibaren terk edilmeye başlanmıştır.

Özellikle FETÖ'cülerin sahte sınavlarla girdikleri harp okullarında “kat ablası ve abisi”, “sorumlu imam” gibi sıfatlarla askeri öğrencileri yönlendirdikleri tespit edilmiştir. Dini yapıların içinde yer almayan öğrenciler baskı, şantaj ve ihbar mektuplarıyla harp okullarından atılmışlardır. Bu dönüşüm, Türk Ordusu'nun 15 Temmuz'a sürüklenmesinin altyapısını oluşturan önemli bir kırılmadır.

Üstelik bütün bu dini yapıların devlet için ulusal güvenlik tehdidi olduğu 25 Ağustos 2004 tarihli Milli Güvenlik Kurulu (MGK) toplantısında “Dini Değerleri İstismar Eden Gruplar” başlığı altında ele alınmış ve bu tür yapılara karşı eylem planı uygulanması için karara varılmıştır. Bu kararın uygulanmaması Türkiye'yi 15 Temmuz'a sürükleyen en önemli iradeyi temsil etmektedir. Bugün de harp okullarının niteliksiz öğrenciler, müfredat ve dini yapıların referansına terk edilmesi, yakın gelecekte ortaya çıkması muhtemel ulusal güvenlik zafiyetlerine zemin hazırlamaktadır.

Geçmişte Türkiye'nin en başarılı ve muhakeme yeteneği en yüksek öğrencilerinin kabul edildiği askeri liseler kapatılmış, harp okulları, sıradan öğrencilerin kabul edildiği Milli

Savunma Üniversitesi bünyesindeki fakültelere dönüştürülmüştür. Mülakatlarda “Ensar nedir?”, “Kurtarman gerekirse kimi kurtarırdın; Atatürk’ü mü, Recep Tayyip Erdoğan’ı mı?”, “Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın en önemli sözü hangisidir?” gibi sorularla geleceğin Türk subayı belli bir ideoloji ve dini yapılar çerçevesinde seçilmekte ve yönlendirilmektedir. Ayrıca mülakat komisyonlarında tek bir askeri üye bulunurken, diğer üyelerin çoğunluğu 28 Şubat Döneminde irticai faaliyetlerinden dolayı TSK’dan atılmış olan üyelerden seçilmiştir. Dolayısıyla bu anlayıştaki komisyon üyelerinin liyakata dayalı personel alımı yapmayacağı açıktır.

Bu yöntemlerle seçilmiş ve kısa sürelerle eğitim alarak rütbe kazanmış subayların Türk Ordusu’na kumanda etmeleri söz konusu olamaz. En zor şartlarda ve baskı altında alacakları kararlar ile son teknolojileri kullanan muhripleri, uçakları, helikopterleri, tank ve diğer harp araç gereçleri ile birlikleri yönetmeleri imkansız olacaktır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bütün bu özetlenenler sonucunda, belli bir mesafe kat edilmiştir. MEB, yıllardır yaptığı değişikliklerle eğitim sistemini bilinçli olarak ve kendi hedefleri doğrultusunda, yap-boz tahtasına çevirmiş, son olarak açıklanan yeni müfredat üzerinden öğrenci ve velilerin kafasını karıştırmaktan öteye gidememiştir.

Ne Yapılmalı?

1. Okulöncesi eğitimden başlayarak eğitim yatırımlarına, ders kitaplarının hazırlanmasından eğitim yöneticilerinin belirlenmesine; sınıf mevcutlarından eğitimin laik, bilimsel ilkeler doğrultusunda verilmesine, demokratik ve kamusal yönünün geliştirilmesine özen gösterilmelidir.
2. Derslik, okul, öğretmen açıklarından eğitimin genel bütçe içindeki payına kadar, eğitimin hemen her alanında köklü bir değişime gereksinim vardır, bu ivedilikle gerçekleştirilmelidir.
3. Kamusal, parasız, demokratik, nitelikli, bilimsel eğitimin önündeki engellerin kaldırılması için somut adımlar atılmalı, eğitimde ticarileştirme ve eğitimi dinselleştirme adımlarına derhal son verilmelidir.
4. Bir insan hakkı olan eğitimden herkes eşit, parasız yararlanmalı; kamusal, parasız, demokratik, nitelikli, bilimsel, evrensel ilke ve değerler eğitimine geri dönülmeli, eğitim müfredatı ve uygulamaları bu doğrultuda hazırlanmalıdır.
5. Eğitimde ticarileştirme ve eğitimi dinselleştirmeye son verilmeli, laik-bilimsel eğitim anlayışıyla çelişen pratik ve uygulamalara son verilmelidir.
6. Eğitim süreci, özgür düşüncenin önünü açacak, çocukların zihinsel gelişimlerine yardımcı olacak biçimde yeniden düzenlenmelidir.
7. Eğitimde, dışlayıcı, cins ayrımcı, farklı kültürleri yok sayan ve kutuplaştırıcı söylem ve uygulamalardan kaçınılmalıdır.
8. Zorunlu ve “zorunlu seçmeli” din dersi uygulamasına son verilmeli, devlet bütün inançlar karşısında tarafsız ve eşit mesafede olmalı ve bu ders isteğe bağlı olmalıdır.

9. Eğitim politikaları iktidarın ve sermayenin talep ve ihtiyaçlarına göre değil, eğitim biliminin gerekleri ve toplumun ihtiyaçları gözetilerek hazırlanmalıdır.
10. Eğitim hizmetlerinin sunumunda, demokratik planlamalar yapılmalı, eğitimle ilgili tüm sektörlerin görüşü alınarak plan ve program yapılmalıdır.
11. Eğitim emekçilerinin ekonomik sorunları ve çalışma koşulları düzeltilmeli, eğitimde her türden angaryaya, esnek ve performansa dayalı çalışma uygulamalarına son verilmelidir.
12. Öğretmen istihdamı ve eğitim yöneticilerinin belirlenmesinde “sözlü sınav” ve “siyasi referans” değil, liyakat ve objektiflik ilkeleri esas alınmalıdır.
13. Eğitime yeterli bütçe, okullara ihtiyacı kadar ödenek ayrılmalıdır.
14. Eğitimin Türk-İslam sentezci ve piyasacı temelde şekillenmiş, sormayan, sorgulamayan, bencil bireyler yetiştiren yapısı değiştirilmeli; eleştiren, sorgulayan ve kendi geleceğine sahip çıkacak, bağımsız kişilikli, sağlıklı nesiller yetiştirmek hedeflenmelidir.

LAİK- BİLİMSEL EĞİTİM	DEVLET ELİYLE DİNSEL EĞİTİM
<ul style="list-style-type: none"> • Demokratik, katılımcı, eşitlikçi, özgürlükçü ve insan hakları odaklıdır. 	<ul style="list-style-type: none"> • Türk-İslam sentezine dayalı, mezhepçi, cinsiyetçi, tekçi ve otoriterdir.
<ul style="list-style-type: none"> • Laik ve bilimsel referanslara dayalıdır. 	<ul style="list-style-type: none"> • Büyük ölçüde dinsel karakterlidir ve dini referanslara dayalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Herkese eşit, parasız ve nitelikli eğitim hakkını temel alır. 	<ul style="list-style-type: none"> • Paralı, piyasa merkezli ve rekabetçi eğitim anlayışına dayanır.
<ul style="list-style-type: none"> • Sorgulayan, eleştiren ve itiraz etmeyi, eleştirel düşünmeyi öğreten, bağımsız kişilikli nesiller yetiştirmeyi hedefler. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sorgulamayan, itaat eden, biat eden, itiraz etmeyen “dindar nesil” hedeflenir.
<ul style="list-style-type: none"> • Çocukların yüksek yararına, çıkarına dayanır. 	<ul style="list-style-type: none"> • Çocukları nesneleştirir, bencilleştirir, pasifleştirir.
<ul style="list-style-type: none"> • Çok inançlı, çok kültürlü toplum yapısına uygundur. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tek din, tek mezhep, tek dil, tek millet anlayışına dayalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Eşit haklara ve eşit yurttaşlık bilincine uygun, çoğulcu eğitim söz konusudur. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eleştiri ve sorgulamaya kapalı, dogmatik bilgilere dayalı eğitimden yanadır.
<ul style="list-style-type: none"> • Bilimsel ve eleştirel eğitimi savunur. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ayırıştırmaya, kutuplaştırmaya ve eşitsizlikleri yeniden üretmeye dayalıdır.

Ülkemizde, Laik Cumhuriyet eğitimi yerine, yavaş yavaş, sindirerek getirilen dini ve tarikat eğitimi ile totaliter din devletinin alt yapısı hazırlanmış, kaldırım taşları döşenmiş ve döşenmeye de devam edilmektedir. Artık Tevhid-i Tedrisat yani eğitimde birlik yerine dini eğitim yolu açılmıştır. Türkiye bu tür eğitimle uçurumun eşiğindedir. Çoğunluğu oluşturan fakir/asgari ücretle açlık sınırının altında yaşam mücadelesi veren halka, dayatılan bu tarz eğitime dur demek zorunludur. Bu artık varlık yokluk mücadelesi vermek anlamı taşımaktadır.

Bunun için hedef; laik, demokratik, yaratıcı düşünebilen, soran, sorgulayan, bağımsız kişilikli, felsefe mantık derslerinin yeniden gerçek anlamıyla okutulduğu programlarla öğrenci yetiştirmek olmalıdır. Kısaca laik, çağdaş, bilimsel eğitime dönmek ve çağı yakalamak artık gerekliliğin ötesinde zorunluluk haline gelmiştir. Yarın çok geç olacaktır.

KAYNAKÇA

1. Brown, J.A.C; Siyasal Propaganda, Ağaç yay. İst. 1992.
2. Delek , A; CNN Türk, 07 Mart 2017.
- 3.Milli Eğitim Temel Kanunu (1739 s.k.), [http // mevzuat.meb.tr/ html / 88.htm](http://mevzuat.meb.tr/html/88.htm). (10.09.2006).
4. Okçabol, R, (2010) ; “Eğitimde Özelleşme/ Piyasalaşma Süreçleri ve Sonuçları”, Eleştirel Pedagoji, yıl 2, sayı 11, Eylül-Ekim 2010.
5. Russell, B; Eğitim ve Toplum Düzeni, Varlık Yay. Üçler Basımevi, İstanbul, 19 76.
- 6.Sol Haber Portalı; Okçabol, R; 2017 Yılında Eğitim, 29 Aralık, 2017.
- 7.Tartanoğlu, S; Cumhuriyet Yayınlanma tarihi: 08 Şubat 2015 .
- 8.T.C. 1982 Anayasası, [http://www. tbmm.gov.tr/ Anayasa.html](http://www.tbmm.gov.tr/Anayasa.html). (02.08.2006)
- 9.Türkiye Eğitim İstatistiği, [http://sgb.meb.gov.tr/ daireler/ istatistik/ Türkiye_ Eğitim_ İstatistikleri \(2002-2017\)](http://sgb.meb.gov.tr/daireler/istatistik/Turkiye_Egitim_Istatistikleri(2002-2017)).
- 10.Türkiye İstatistik Kurumu ,Eğitim İstatistikleri, [http:// www. tuik.gov.tr/ VeriBilgi.doc](http://www.tuik.gov.tr/VeriBilgi.doc). (2002-2017).
- 11.Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), <http://www.oecd.org/edu/skills-beyond-school/EAG2017CN-Turkey-Turkish.pdf>.